

Indholdsfortegnelse

1.	Indledning.....	4
2.	Bygningsmæssige forhold mv.	5
2.1.	Bygning og gangarealer	5
2.2.	Cellerne.....	6
2.3.	Øvrige rum mv.....	7
2.3.1.	Toilet og badeforhold	7
2.3.2.	Køkkenfaciliteter	8
2.3.3.	Besøgsrum	9
2.3.4.	Værksted	10
2.3.5.	Fritidsrum	10
2.3.6.	Undervisningslokaler	11
2.3.7.	Gårdtursarealer	11
2.3.8.	Vaskefaciliteter	12
2.3.9.	Andet.....	13
2.3.10.	Personalerum	13
2.3.11.	Andre rum	13
3.	Arbejde, fritid og undervisning	14
3.1.	Arbejde	14
3.2.	Fritid	15
3.3.	Undervisning.....	15

4.	Lægebetjening mv.....	16
5.	Belæg.....	18
6.	Andre forhold.....	19
	6.1. Forplejning.....	19
	6.2. Mad udefra.....	20
	6.3. Købmand.....	21
	6.4. Vold.....	21
	6.5. TV-ordning.....	21
	6.6. Fællesskab.....	22
	6.7. Besøg.....	22
	6.8. Talsmandsordning.....	22
	6.9. Avishold.....	23
	6.10. Samarbejde med de sociale myndigheder.....	23
7.	Samtaler med indsatte.....	24
8.	Gennemgang af rapporter.....	24
	8.1. Anbringelse i observationscelle.....	24
	8.1.1.....	24
	8.1.2.....	25
	8.1.3.....	26
	8.1.4.....	26
	8.1.5.....	27
	8.1.6.....	29
	8.1.7.....	30
	8.1.8.....	31

8.1.9.....	34
8.1.10.....	34
8.2. Enrumsanbringelse	35
8.2.1.....	37
8.2.2.....	38
8.2.3.....	38
8.2.4.....	39
8.2.5.....	39
8.2.6.....	40
8.2.7.....	40
8.2.8.....	42
8.2.8.1.....	42
8.2.8.2.....	44
8.2.9.....	47
8.2.10.....	47
8.2.11.....	48
8.2.12.....	49
8.2.13.....	50
9. Opfølgning	52
10. Underretning	52

1. Indledning

Den 1. januar 1997 trådte lov nr. 473 af 12. juni 1996 om Folketingets Ombudsmand i kraft. I bemærkningerne til lovforslagets § 18 er det forudsat at ombudsmanden foretager systematiske inspektioner af fængsler til opfyldelse af en anbefaling fra Den Europæiske Komité vedrørende forebyggelse af tortur og anden umenneskelig behandling eller straf. Samtidig blev retsplejelovens § 779 ophævet, jf. ombudsmandslovens § 31, stk. 2. Det tilsyn, som medlemmer af Københavns Borgerrepræsentation og amtsrådene havde ført med varetægtsarrestanters behandling og forholdene i varetægtsfængsler (arresthuse) i henhold til retsplejelovens § 779, ophørte således med virkning fra den 1. januar 1997. Det er herved forudsat, at denne tilsynsopgave i fremtiden varetages af ombudsmanden.

Som led i inspektionsvirksomheden foretog jeg og tre af embedets øvrige medarbejdere den 8. juni 1999 inspektion af Arresthuset i Vejle. Til stede under inspektionen var blandt andet arrestinspektøren (Politimesteren i Vejle) og arrestforvareren. I forbindelse med inspektionen modtog jeg rapportmateriale til gennemgang, jf. nærmere pkt. 8 nedenfor.

Folketingets Ombudsmand har ikke tidligere inspiceret Arresthuset i Vejle.

Inspektionen den 8. juni 1999 bestod af en indledende samtale med ledelsen og medarbejderrepræsentanter, rundgang i arresthuset, samtaler med indsatte der havde anmodet herom, og en afsluttende samtale med ledelse og medarbejderrepræsentanter. De to indsatte, som jeg talte med, var udpegede talsmænd for afdelingerne B og D. I tilslutning til inspektionen udarbejdede jeg

Folketingets Ombudsmand

- et referat af 15. juni 1999 af det indledende møde med ledelsen,
- et notat om de fysiske rammer mv. i arresthuset, og
- et referat af den 15. juni 1999 af samtaler med talsmændene og med ledelsens bemærkninger hertil.

Med brev af 24. juni 1999 sendte jeg det nævnte materiale til arresthuset og til politimesteren, som jeg bad om at modtage eventuelle bemærkninger eller tilføjelser dertil inden en måned. Jeg modtog herefter i brev af 9. juli 1999 politimesterens bemærkninger, bilagt arresthusets bemærkninger af 6. juli 1999. Disse er indarbejdet i denne foreløbige rapport.

Jeg sendte endvidere et referat af min samtale med talsmændene og ledelsens bemærkninger hertil til disse til eventuelle bemærkninger inden en måned.

Denne rapport har i en foreløbig udgave været sendt til Politimesteren i Vejle og Direktoratet for Kriminalforsorgen med henblik på myndighedernes eventuelle bemærkninger om de faktiske forhold som den foreløbige rapport måtte give anledning til.

Politimesteren i Vejle har i brev af 30. august 1999 oplyst at han ikke har bemærkninger til den foreløbige rapport.

2. Bygningsmæssige forhold mv.

2.1. Bygning og gangarealer

Arresthuset er en et-etagers bygning, beliggende ved siden af politistationen i Vejle centrum. Arresthuset blev taget i brug i 1981.

Gangarealet i arresthuset er pænt holdt med pæne malede vægge i forskellige farver. I et stort fællesareal er der et bibliotek til brug for de indsatte. Rummet er møbleret med sofagrupper og borde til. I hele rummet er der store planter. Der er desuden et klaver.

Umiddelbart op til fællesarealet er placeret vagtlokalet med store vinduer så man kan se ind i fællesarealet. I vagtlokalet er der et langt bord med tilhørende kontorstole. Der er en TV-skærm hvorfra der sker overvågning af indendørs og udendørs arealer. Langs fællesrummet er der vinduer hvor der er udkig til små haver.

2.2. Cellerne

Der er i alt 32 eneceller fordelt på tre afdelinger. Alle celler har køleskab og eget toilet. Cellerne i alle afdelinger er stort set ens møbleret og lige store (10 m²). Den første celle der blev besøgt var tom og er beliggende på afdeling B. Der var vinduer med gardiner for. Der var lampe i loftet, en briks med en opslagstavle over og et lille bord ved siden. Endvidere var der et skrivebord med lampe på, en skraldespand og en stol. Over skrivebordspladen var der en reol og derover et reolskab med skydelåger som blandt andet indeholder en lille skuffe. Der var en opslagstavle. Der var desuden et dobbeltskab der gik helt op til loftet og et kaldeanlæg til vagtstuen.

I en celle på afdeling D var der, udover det ovenfor nævnte møblement, et TV, og en kaffemaskine som den indsatte selv havde medbragt. Der var lagt en dug på bordet for at gøre det lidt mere hjemligt, samt billeder på opslagstavlen; den indsatte havde flyttet det ene bord ovenpå køleskabet. Ledelsen oplyste under inspektionen at for så vidt angik elartikler, tillades, ud over kaffemaskine, hårtørrer og el-vifte, også barbermaskiner mv. El-koger og brødrister tillades

Folketingets Ombudsmand

ikke da disse kan anvendes til at ødelægge de pansrede vinduer. Computer, radio og TV må heller ikke medbringes på cellerne.

Der var en observationscelle (tidligere sikringscelle). Cellen er ca. 3 x 5 meter. Der var i cellen en fastboltet seng og bord og stol samt en madras og et tæppe. Der var et stort vindue ved døren til indkig og et lille toilet ved siden af. Der var et kaldeanlæg ved døren. Vinduet ud til var malet over. Der var varme i gulvet samt radiator.

Indretningen af cellerne giver mig ikke anledning til bemærkninger.

Talsmanden for afdeling B forespurgte under en samtale med mig om muligheden for at medbringe Selector og PlayStation i cellerne.

Ledelsen oplyste at det ikke er tilladt at indføre Selector og PlayStation. Dette skyldes at sådanne maskiner skal visiteres, og dermed er arresthuset ansvarlig for eventuelle skader på maskinerne.

Jeg tager det oplyste til efterretning.

2.3. Øvrige rum mv.

2.3.1. Toilet og badeforhold

Der er som nævnt toilet på alle cellerne. Det er et lille pænt rum med wc og vask med koldt og varmt vand. Over vasken er der et lille spejl.

Der er desuden toilet og bad på gangene. De er indrettet lidt forskelligt. Nogle steder er der kun toilet, andre steder kun bad og andre steder er der begge dele. På afdeling B er der et baderum. Man kommer ind i et lille lokale hvor renevæsken samt vejledningen er anbragt i en lille holder på væggen. Der er desuden en vasketøjskurv i dette rum. Derefter deler rummet sig i to med en muret væg i midten. Bagved er der en bruser i hvert lille rum. Der er desuden en lille bæk ved bruseren.

På afdeling C er der et toilet- og baderum i et. Der er et wc, en vask med koldt og varmt vand og et spejl over. Der er desuden et baderum der er indrettet på samme måde som på afdeling B. Derudover er der en spand med vaskemiddel. I dette baderum er der en stor metalvask som bruges til mindre vask af de indsattes tøj. På afdeling D er der både toilet- og baderum som er indrettet ligesom de ovenfor nævnte.

Toilet- og baderummene giver mig ikke anledning til bemærkninger.

2.3.2. Køkkenfaciliteter

På afdeling A er der et ikke noget køkken, men et rum med blandt andet fryseboks og køleskabe; afdeling B, C og D har mindre køkkener.

Afdeling B's køkken er indrettet med en ovn, kogeplader, hylder til redskaber, skuffer samt nogle affaldsspande under bordet. Der er et vindue med udkig til havearealer. Afdeling C og D's køkken er indrettet på samme måde som afdeling B's. I afdeling A er der et "anretterum" hvor der kun er adgang for personalet. Dette bruges til at varme mad fra Statsfængslet ved Sdr. Omme til de indsatte i afdeling C.

Folketingets Ombudsmand

Overalt virker køkkenerne rene og istandgjorte.

2.3.3. Besøgsrum

Besøgsrummene er placeret imellem afdeling A og afdeling D. Der er i alt fire besøgsrum ved siden af hinanden med et lille toilet ved hvert rum. I rummene er der en briks med vokslagen, et lille kaffebord med en kaffemaskine på og en skraldespand. Der er desuden to lænestole. Der er en tilkaldeknop til personalet. Der hænger et billede på væggen og i et af rummene var det meget overtegnet, i et andet var det beskadiget. Der er vinduer med udkig til gårdhaven på afdeling A.

Helhedsindtrykkene af rummene var at de ikke virkede hyggelige/venlige. Rummene er således efter min opfattelse ikke indrettet på en sådan måde at der "skabes en naturlig og venlig besøgsatmosfære", som det så vidt muligt skal, jf. §§ 14 og 15, stk. 1, i direktoratets cirkulærer af 18. og 19. december 1980 om henholdsvis indsattes og varetægtsarrestanters adgang til brevveksling og besøg mv.

Jeg beder arresthuset om at overveje at skabe en mere hyggelig besøgsatmosfære i besøgsrummene. Jeg beder om underretning om resultatet af arresthusets overvejelser.

Talsmanden for afdeling B oplyste at der som besøgende ofte kommer familier med børn. Han efterlyste i den forbindelse legetøj i besøgsrummene. Ledelsen gav tilsagn om at overveje anskaffelse af legetøj.

Jeg beder arresthuset om underretning om resultatet af disse overvejelser.

2.3.4. Værksted

Der er to mindre værksteder beliggende for enden ad gangen til afdeling A. Det ene bliver brugt til pakning af gardinstænger. Der er plads til ca. ti indsatte. Lokalet fremstod lyst og pænt nymalet. Der var nogle paller på gulvet med nogle kasser på. Rummet blev brugt til diverse samlearbejde. Der var borde, stole og vinduer foroven. Det andet værksted, hvor der også var plads til ca. ti indsatte, blev brugt til det mindre samlearbejde, f.eks. beslag til rullegardiner i små poser. Lokalet fremstod også som et lyst og nymalet lokale. Det var indrettet med borde med tilhørende stole, samt en vask med koldt og varmt vand med et spejl over. Der var vinduer med rullegardin. Der var en god udluftning.

Indretningen af værkstedslokalerne giver mig ikke anledning til bemærkninger.

2.3.5. Fritidsrum

Enderne af gangene på afdeling B, C og D er indrettet som opholdsrum. Der er et billardbord med en tavle på væggen. Der er en dartskeive og en reol med nogle blade og aviser. Der er desuden lænestole og borde ved vinduerne langs gårdhaverne. Lokalet fremstår med en god hygge.

På afdeling B og D er der et mindre hobbyrum der fremstår noget mørkt. Der er et vindue i loftet med gitter forned. I disse rum kan man spille bob og dart. Der er en tavle hængende ved siden af dartskeiven på væggen. Der er desuden to lænestole med et bord til. I disse rum bliver billardkøerne og kuglerne opbevaret.

På afdeling C er hobbyrummet indrettet som træningsrum. Der er enkelte kondimaskiner, men ingen vægte. På væggen hænger en vejled-

ning til brug for træningen. Der er en skraldespand og nogle reoler og en skammel.

Indretningen af fritidsrummene giver mig ikke anledning til bemærkninger.

2.3.6. Undervisningslokaler

Arresthuset har et undervisningslokale der ligger på afdeling B. Lokalet fremstår som et lille lyst og pænt lokale. Lokalet er indrettet med skriveborde med stole til. Der er en tavle for enden af lokalet med tilhørende landkort der hænger over tavlen. Ved siden af tavlen hænger der nogle linealer. Der er også en reol med ordbøger, leksikon og andre uddannelsesbøger. Under vinduerne, som har udkig til arrestgården, er der tre pc'ere på hvert deres bord.

Undervisningslokalerne giver mig ikke anledning til bemærkninger.

2.3.7. Gårdtursarealer

Gårdtursarealet ligger overfor afdeling C. Arealet består af tre firkantede områder på hver ca. 40 m². Områderne fremstod meget pæne og velholdte. De er indrettet meget ens med sten hele vejen rundt. Der er bænke til at sidde på i den ene ende. Der er lavet bede i midten af områderne. Der er et kraftigt trådnæt over.

Gårdtursarealet giver mig ikke anledning til bemærkninger.

2.3.8. Vaskefaciliteter

Der er intet vaskerum til brug for de indsatte. På et toilet på gangen til afdeling C er der en stor vask til at vaske tøj i. Der er heller ingen tørretumbler. Arresthuset er tilknyttet Statsfængslet på Kragsskovhede hvor de indsatte kan få vasket og tørret tøj.

Talsmændene for afdeling B og D efterlyste såvel en vaskemaskine som en tørretumbler til brug for de indsatte. De oplyste at det kan tage op til 14 dage fra man afleverer tøjet til vask hos Statsfængslet på Kragsskovhede og til man får det tilbage. Endvidere risikerer man at tøjet forsvinder.

Ledelsen oplyste at de indsattes brug af vaskemuligheden i Statsfængslet på Kragsskovhede var meget svingende. Ledelsen noterede sig i øvrigt ønsket og gav tilsagn om at overveje spørgsmålet nærmere.

I min endelige rapport af 9. september 1998 vedrørende min inspektion af Arresthuset i Viborg udtalte jeg at jeg var bekendt med at direktoratet efter cirkulæreskrivelse af 10. december 1992 vedrørende vask og reparation af de indsattes private tøj er forpligtet til at foranledige vask af de indsattes private tøj. Det var imidlertid min opfattelse at indsatte der ønsker selv at vaske deres tøj også bør have mulighed for det, uden at de er henvist til at gøre det i en spand.

Jeg henviste i den forbindelse også til det almindeligt gældende princip i direktoratet hvorefter de indsatte i videst muligt omfang selv skal tage ansvaret for dagligdagens gøremål, som f.eks. vask af eget tøj. Under nutidens forhold måtte vaskefaciliteter efter min opfattelse bestå i en vaskemaskine og passende tørremulighed.

Folketingets Ombudsmand

Jeg beder på denne baggrund arresthuset om underretning om resultatet af overvejelserne om installering af vaskemaskine og tørretumbler.

2.3.9. Andet

På afdeling A er der et lægerum. Det er et pænt lokale, møbleret med en briks. Der er et aflåst medicinskab og et ikke-aflåst arkivskab. I arkivskabet opbevares de indsattes lægejournaler. Der er et skrivebord og en skrivemaskine. Der er en opslagstavle med en hylde over og et billede på væggen. Der er desuden en vægt samt en vask med varmt og koldt vand med et spejl over.

Ledelsen oplyste under inspektionen at lægerummet var aflåst, og at hele personalet havde nøgle til rummet.

Jeg beder Direktoratet for Kriminalforsorgen om en udtalelse vedrørende opbevaring af lægejournalerne i et ikke-aflåst arkivskab i et lokale som hele personalet har adgang til.

2.3.10. Personalerum

Imellem afdeling B og C er der et overvagtmasterlokale samt et personalerum.

2.3.11. Andre rum

Derudover er der et ekspeditionsrum. Dette lokale fremstår lyst og ny-malet. Lokalet er indrettet med en skranke med små dueslag i. Der er desuden en detektor til brug for når de indsatte skal visiteres. Der er en reol og nogle stole.

Et depot/værkstedssrum fremstod ligeledes pænt og nymalet. Rummet bliver brugt til opbevaring af reservedele til produktion af gardinstænger m.m. Lokalet er indrettet med nogle jernreoler langs væggen. På reolerne er der nogle små kasser med reservedele til gardinstænger til brug for samlearbejdet.

Generelt fremtræder de bygningsmæssige forhold mv. som værende i god stand.

3. Arbejde, fritid og undervisning

3.1. Arbejde

Arresthuset tilbyder monterings- og pakkearbejde. Der er tale om akkordløn. Ved rimelig indsats tjener de indsatte over den fastsatte timeløn. Der er en god arbejdsdrift og ingen problemer med at skaffe arbejde. Arbejdet udføres både på værkstederne og i de enkelte celler. Når der er tale om celloarbejde er det kun tilladt at arbejde én på hver celle.

I min rapport om min inspektion af Arresthuset i Nykøbing Falster udtalte jeg at der efter min opfattelse også bør være mulighed for arbejdsfællesskab på cellen for de indsatte der ikke kan komme på værksted, hvis de ønskede det og sikkerhedsmæssige forhold ikke taler imod.

På et møde med mig den 17. maj 1999 oplyste Direktoratet for Kriminalforsorgen at direktoratet nu nærmere ville undersøge hvad der konkret ligger bag den manglende mulighed for arbejdsfællesskab i nogle arresthuse. Direktoratet ville også drøfte med arresthusene om der bør være mere ensrettede regler på dette område.

Folketingets Ombudsmand

Jeg beder Arresthuset i Vejle oplyse om grundlaget for at flere ikke kan arbejde sammen på cellerne. Jeg afventer i øvrigt resultatet af direktoratets undersøgelser og drøftelser med arresthusene.

Jeg har ingen bemærkninger i øvrigt til det oplyste om de arbejdsmæssige forhold.

3.2. Fritid

I fritiden er der mulighed for læderarbejde, billard og dart. Der kan være tre indsatte ad gangen i kondirummet, og seks - otte indsatte til læderarbejde. Der er forbud mod boldspil på gårdtursarealerne på grund af et grønt område i midten.

Talsmanden for afdeling B oplyste at træningsrummet er lukket mellem kl. 16.00 og kl. 18.30. Han ønskede at det kunne være åbent også på dette tidspunkt.

Ledelsen oplyste at der også er gårdture i denne periode. Det er også indenfor dette tidsrum at købmanden kommer med varer, og de indsatte spiser. Træningsrummet er derfor lukket på dette tidspunkt på grund af de øvrige aktiviteter der er i denne periode.

Jeg har taget det oplyste til efterretning. Jeg har i øvrigt ingen bemærkninger til det oplyste om fritidstilbuddene.

3.3. Undervisning

Der er tillagt arresthuset 10 undervisningstimer. De tillagte timer udnyttes fuldt ud. Der er mulighed for undervisning i regning/dansk og EDB samtidig. Arresthuset råder over flere pc-programmer til de enkelte fag. Arresthuset har dog ikke et egentligt ordblindprogram til pc.

Folketingets Ombudsmand

Jeg har ingen bemærkninger til det oplyste vedrørende undervisning.

4. Lægebetjening mv.

En praktiserende læge kommer en gang ugentlig og kan herudover tilkaldes i akutte tilfælde.

Stofmisbrugere på nedtrapning fortsætter nedtrapningsprogrammet i arresthuset. Også metadonbehandling fortsættes i arresthuset indtil andet bestemmes i samråd mellem lægen og behandlingsinstitutionen. Herudover sker der nedtrapning med Fenemal - denne behandling går over 10 - 14 dage.

Spørgsmålet om nedtrapning har jeg behandlet i forbindelse med min inspektion den 11. februar 1997 af Arresthuset i Odense. Jeg har over for Direktoratet for Kriminalforsorgen taget til efterretning at direktoratet ikke mener at have nogen instruktionsbeføjelse over for lægerne ansat i kriminalforsorgens institutioner for så vidt angår den egentlige patientbehandling.

På baggrund af oplysning i sagen om at Direktoratet for Kriminalforsorgen har nedsat en lægemiddelkomité og om dennes udsendelse af anbefalinger af vejledende karakter ("RePlik") om behandlingsprincipper mv., har jeg imidlertid antaget at direktoratet er enig i det ønskelige i at de indsatte i hvert fald i et vist omfang sikres en ensartet lægelig behandling i kriminalforsorgens forskellige institutioner. Jeg har meddelt direktoratet at jeg derfor går ud fra at direktoratet overordnet følger patientbehandlingen i institutionerne, herunder blandt andet for så vidt angår behandlingen af narkomaner, og i den forbindelse løbende overvejer om der måtte være behov for udsendelse af yderligere vejledning til det lægelige personale i institutionerne. Jeg har også meddelt at jeg går ud

Folketingets Ombudsmand

fra at eventuel påbegyndt behandling af en narkoman der er iværksat i amtskommunalt regi, som udgangspunkt fortsættes under ophold i kriminalforsorgens institutioner (i det omfang den amtskommunale behandlingsplan ikke efter sit indhold afbrydes ved indsættelse i arresthus/fængsel).

Direktoratet for Kriminalforsorgen har i et brev af 2. april 1998 oplyst at direktoratet er enig i det ønskelige i at de indsatte i hvert fald i et vist omfang sikres en ensartet lægelig behandling. Direktoratet har videre bl.a. anført at de af direktoratet ansatte konsulenter bl.a. har til opgave at følge patientbehandlingen, og direktoratet har i den forbindelse redegjort nærmere for lægebehandlingen mv. For så vidt angår en påbegyndt behandling i amtskommunalt regi af en narkoman har direktoratet anført at den som udgangspunkt bør fortsættes under anbringelse i en af kriminalforsorgens institutioner. Direktoratet har i den forbindelse redegjort for arbejdet i en kontaktgruppe som er nedsat mellem direktoratet og Socialministeriet og direktoratets deltagelse i Narkotikarådet. Jeg har noteret mig disse oplysninger.

Medicin befinder sig i et aflåst skab i lægeværelset, hvor også lægejournalerne befinder sig i et arkivskab, jf. ovenfor pkt. 2.3.9. En gang årligt gennemgås medicinskabet af en farmaceut.

Ledelsen mener ikke at der er mange stoffer i arresthuset. Der findes ind imellem en smule hash og meget lidt brun heroin. Ved søgning med hundepatrulje dagen før inspektionen blev der alene fundet 2,7 gram hash i fællesområderne. Findes den indsatte i besiddelse af hash bliver vedkommende anmeldt til politiet.

De indsatte stofmisbrugere skaber ifølge ledelsen yderst sjældent uro - stofmisbrugerne bliver hurtigt stabiliserede. Der var på tidspunktet for inspektionen ingen indsatte på nedtrapning.

Det er yderst sjældent at personalet finder en injektionsprøjte i arresthuset.

Folketingets Ombudsmand

Rensevæske blev tidligere sat ud i toiletområderne i store flasker. Denne ordning fungerede dårligt idet disse ret hurtigt forsvandt. Som led i Direktoratet for Kriminalforsorgens forsøgsordning sættes væsken nu ud i mindre flasker hvilket har betydet mindre svind.

Der er sat vejledning til brug af renevæske op på toiletterne, ligesom der også findes en pjece om brug af renevæsken i en cellebog der udleveres til de indsatte.

Jeg har, ud over det ovenfor under pkt. 2.3.9. nævnte, ingen bemærkninger til det oplyste vedrørende lægebetjening mv.

5. Belæg

Arresthuset råder over 32 enkeltceller. Der er for tiden to kvindelige indsatte. Der er ikke specielle problemer med kvindelige indsatte, ligesom der ledelsen bekendt ikke sker udnyttelse af kvindelige indsatte. Hvis en kvindelig indsat ønsker at være for sig selv, er der mulighed for at overflytte hende til afdeling C hvor der er begrænset fællesskab.

Der er stort set ingen hæfteafsonere i arresthuset. De indsatte er primært korttidsfængslede og varetægtsfængslede.

Der er sjældent indsat unge under 18 år i arresthuset. Hvis dette sker bliver de placeret i afdeling C hvor der er begrænset fællesskab. Personalet foretager herefter en konkret vurdering af om nogle af de øvrige indsatte vil være egnede til fællesskab med den unge indsatte. Unge under 18 år er normalt kun indsat i arresthuset i få dage - der bestræbes på at få dem overflyttet til et fængselsurrogat, eksempelvis Egely eller Koglen.

Folketingets Ombudsmand

Afdeling B, C og D er separate uden kontakt med de øvrige afdelinger. Der skal meget til før de indsatte kan flyttes mellem de enkelte afdelinger.

Det oplyste om belægget giver mig ikke anledning til bemærkninger.

6. Andre forhold

6.1. Forplejning

Forplejningen kommer fra Statsfængslet ved Sdr. Omme. De indsatte har mulighed for at få ekstra kartofler og rugbrød. Der er jævnligt noget utilfredshed med denne mad, men ingen egentlige klager. På de to fællesafdelinger (afdeling B og D) kan de indsatte selv lave mad i køkkenerne.

I en spørgeskemaundersøgelse som jeg har iværksat vedrørende forholdene i samtlige arresthuse, berøres blandt andet spørgsmålet om arresthusmadens kvalitet. Jeg er endvidere ved modtagelse af et eksemplar af Direktoratet for Kriminalforsorgens rapport om direktoratets interne inspektion den 9. oktober 1997 af Arresthuset i Helsingør bekendt med at direktoratet har taget spørgsmålet op til generel overvejelse.

Jeg har i min rapport om min inspektion af Arresthuset i Herning bedt direktoratet om at underrette mig om resultatet af direktoratets overvejelser.

Direktoratet for Kriminalforsorgen oplyste på mødet den 17. maj 1999 at direktoratet fortsat har spørgsmålet under behandling. Der er nedsat en kostfaglig gruppe der især skal beskæftige sig med dybfrostmadens kvalitet. Direktoratet er i færd med at udarbejde et nyt kostcirkulære der bl.a. bløder op på den nu-

værende stramme kostplan, herunder forpligtelsen til at servere fisk i nærmere angivet omfang. Der ses også på mulighederne for mere ris og pasta samt frugt og grønt. Direktoratet har i øvrigt inddraget Fødevaredirektoratet og anmodet dette direktorat om at pege på problemer og komme med løsningsforslag.

Indtil jeg har modtaget underretning om resultatet af direktoratets overvejelser, foretager jeg mig ikke mere i relation til min inspektion af Arresthuset i Vejle vedrørende dette spørgsmål.

6.2. Mad udefra

Der er ingen fast ordning med bestilling af mad udefra. På afdeling C kan de indsatte i konkrete tilfælde få personalet til at hente eksempelvis en pizza.

Talsmanden for afdeling D forespurgte om muligheden for at lave en fast ordning med mad udefra, eksempelvis en gang om ugen. Dette var af interesse ikke alene for de indsatte på afdeling C, men også for de indsatte på de øvrige afdelinger.

Ledelsen bemærkede at spørgsmålet om en fast madordning udefra tidligere havde været drøftet med personalet. Personalets indstilling var at man hentede mad udefra til de indsatte i det omfang man havde tid. Ledelsen ville nu tage spørgsmålet op igen i samarbejdsudvalget.

Jeg beder arresthuset orientere mig om resultatet af drøftelserne med samarbejdsudvalget.

6.3. Købmand

Arresthusets købmandsordning fungerer ifølge ledelsen tilfredsstillende. Købmanden kommer to gange om ugen med de varer som de indsatte har bestilt i forvejen. Der kan hos købmanden købes råvarer til tilberedning af mad på afdelingerne B og D.

6.4. Vold

Vold eller trusler om vold er ifølge ledelsen ikke noget problem - hverken de indsatte imellem eller overfor funktionærerne. Det fremgår af det omtalte spørgeskema at der de seneste to år før spørgeskemaets besvarelse i to tilfælde havde været voldsepisoder mellem de indsatte. I begge tilfælde blev der indgivet politianmeldelse.

6.5. TV-ordning

Lejen for TV er (nu) kr. 5,- pr. dag. Der er mellem 30 og 40 programmer at vælge imellem. Grunden til det store programudbud er blandt andet hensynet til eventuelle udenlandske indsatte. Der er lavet en særaftale med en antenneforening hvorefter arresthuset betaler kontingent for samme antal fjernsyn som arresthuset betaler institutionslicens til DR for. Der er også TV i fællesrummene.

Ombudsmanden har af egen drift over for Direktoratet for Kriminalforsorgen rejst nogle generelle spørgsmål om TV-ordninger i landets arresthuse og betalingen herfor. Direktoratet for Kriminalforsorgen har under et møde den 22. juni 1999 med ombudsmanden givet tilsagn om at komme med en redegørelse om forholdene vedrørende TV-ordningerne.

Folketingets Ombudsmand

Jeg foretager mig på nuværende tidspunkt ikke noget vedrørende TV-ordningen i Arresthuset i Vejle.

6.6. Fællesskab

I afdeling B og D er der fællesskab indtil kl. 08.00, mellem kl. 11.30 og 12.00 og mellem kl. 15.00 og indtil afmønstring der påbegynder kl. 21.00. I afdeling C er der begrænset fællesskab mellem kl. 18.00 og 21.15. Arresthuset bestræber sig på at flytte indsatte fra afdeling C så hurtigt som muligt.

6.7. Besøg

De indsatte kan få godkendt indtil seks besøgende. Der kan gives to besøg om ugen af en times varighed eller et besøg af to timers varighed. Der er kontrolleret besøg i arbejdstiden. Arresthuset er herudover meget fleksibel med hensyn til de indsattes mulighed for besøg. Presset på besøgsordningen varierer, men normalt kan besøgsønsker imødekommes uden kapacitetsproblemer. Besøg kan således strække sig ud over den tid som de indsatte har krav på hvis pladsforholdene tillader det, eller den besøgende har lang rejsetid.

Talsmanden for afdeling B oplyste at adgang for besøgende starter kl. 15.00. Han forespurgte om muligheden for at tillade besøg fra kl. 14.00.

Ledelsen oplyste at der fra kl. 14.00 til kl. 15.00 er mulighed for kontrolleret besøg.

6.8. Talsmandsordning

Der er ingen egentlig talsmandsordning i arresthuset. Ledelsen mener at dette

kan skyldes den store udskiftning af indsatte i arresthuset. Der er derimod direkte kontakt til funktionærerne således at en indsats ønske om en samtale helst imødekommes inden for en time og altid den samme dag. Arresthuset har ikke opfordret de indsatte til at oprette en talsmandsordning, men ville ikke have noget imod en sådan.

I forbindelse med min inspektion af Arresthuset i Viborg den 8. oktober 1997 har dette arresthus rettet henvendelse til Dansk Arrestforvarerforening med henblik på udarbejdelse af ensartede regler for talsmandsvirksomhed i arresthusene. Arrestforvarerforeningen har derefter rettet henvendelse til Direktoratet for Kriminalforsorgen om spørgsmålet. Jeg har bedt direktoratet om underretning om resultatet af denne henvendelse. Jeg har endnu ikke modtaget en sådan underretning.

6.9. Avishold

Arresthuset har to abonnementer på Jyllands-Posten, én til hver fællesafdeling.

6.10. Samarbejde med de sociale myndigheder

Der bliver knyttet en funktionær til hver enkelt indsatte som kontaktperson hvorefter der afholdes en indsættelsessamtale. Kontaktpersonen kan blandt andet hjælpe den indsatte med at skrive til andre myndigheder. Der er mulighed for at udefra kommende kan komme ind og lave revalideringsplan for den indsatte. Ledelsen oplyser at der er en god kontakt med Vejle Kommune.

7. Samtaler med indsatte

Jeg havde samtaler med to indsatte under inspektionen. Klagepunkterne, der var af generel karakter, er medtaget under de forhold som er omtalt ovenfor, og er således indgået i min undersøgelse af forholdene i arresthuset.

8. Gennemgang af rapporter

Ved starten af inspektionen bad jeg om at modtage kopi af arresthusets rapporter mv. for det seneste år vedrørende anbringelser i henholdsvis observationscelle, enrumsanbringelse og anbringelse i sikringscelle. Arresthuset oplyste mig om at den tidligere sikringscelle var nedlagt.

Jeg modtog herefter otte rapporter om anbringelse i observationscelle og fire rapporter om enrumsanbringelse.

Ved min gennemgang af det modtagne materiale har jeg navnlig haft opmærksomheden henledt på hvorvidt proceduren i forhold til de gældende regler er blevet fulgt. Jeg har også været opmærksom på spørgsmålet om overholdelse af reglerne om notatpligt. Gennemgangen giver mig anledning til følgende bemærkninger:

8.1. Anbringelse i observationscelle

8.1.1.

Af de otte modtagne rapporter vedrørende anbringelse i observationscelle vedrører de fem varetægtsarrestanter og to afsonere.

Af en sag (indsat den 29. december 1998) fremgår det ikke om der er tale om en varetægtsfængslet eller en afsoner. Idet det fremgår af rapporten at sagen vedrører en person der blev indbragt den 23. december 1998, sigtet for heroinhandel, går jeg dog ud fra at der er tale om en varetægtsarrestant, således at seks rapporter vedrører varetægtsarrestanter.

Reglerne om anvendelse af observationscelle findes i Direktoratet for Kriminalforsorgens cirkulære af 27. maj 1994 om anvendelse af observationscelle, sikringscelle, fiksering mv. i Kriminalforsorgens anstalter og arresthusene. Der er i tilknytning til vejledningen en følgeskrivelse af 27. maj 1994 fra Direktoratet for Kriminalforsorgen. Endvidere er der udarbejdet en vejledning af 27. maj 1994 om brug af rapporter og observationsark i forbindelse med anbringelse i observationscelle og sikringscelle.

8.1.2.

Efter cirkulærets § 1, kan anbringelse i observationscelle kun finde sted, såfremt det skønnes påkrævet for at hindre hærværk, afgørende hensyn til opretholdelse af ro og sikkerhed i institutionen kræver det, eller der skønnes at være behov for særlig observation. Det fremgår af cirkulærets § 6 at observationsceller ikke må anvendes til andre formål, med mindre der foreligger ganske særlige forudsætninger. Anvendelse til andet formål forudsætter direktoratets godkendelse.

Af de otte rapporter om anbringelse i observationsceller er der i tre som begrundelse for anbringelsen anført behov for særlig observation og i et tilfælde hensynet til opretholdelse af ro og sikkerhed i institutionen. I tre tilfælde er der henvist til såvel ro og sikkerhed som risikoen for

hærværk. I det sidste tilfælde er der henvist til ro og sikkerhed og behov for særlig observation.

8.1.3.

Bestemmelse om anvendelse af observationscelle træffes af anstaltslederen/arrestforvareren eller den, han bemyndiger dertil.

I seks ud af otte rapporter fremgår navnet på den der har truffet afgørelsen om observationsanbringelse. I et tilfælde er der tale om overvagtimester og i tre tilfælde en fængselsfunktionær. I de to sidste tilfælde er der ikke angivet nogen titel.

Jeg beder arresthuset om at oplyse om de pågældende har været bemyndigede til at træffe afgørelse om observationsanbringelse.

8.1.4.

Ifølge cirkulærets § 3 kan visitation og omklædning foretages såfremt det skønnes påkrævet.

I et enkelt tilfælde (indsættelse den 7. marts 1999) fremgår det af rapporten at der er sket en visitation af indsatte. Det fremgår ikke om arresthusets personale fandt noget ved visitationen.

Den indsatte har inden visitationens gennemførelse ret til at få oplyst grunden til visitation, medmindre særlige omstændigheder taler derimod, jf. § 1, stk. 6, i Direktoratet for Kriminalforsorgens cirkulære af 15. december 1980 om visitation af de indsatte og deres opholdsrum.

Folketingets Ombudsmand

Ifølge samme cirkulæres § 6, stk. 3, bestemmer institutionens leder om der skal ske skriftlig indberetning om gennemførelse af visitation.

Jeg beder arresthuset om at oplyse om den indsatte inden visitation blev oplyst om grunden til visitation. Jeg beder endvidere arresthuset om at oplyse om der findes interne retningslinier for visitation og indberetning af disse. I bekræftende fald beder jeg om at få disse tilsendt.

8.1.5.

Ifølge cirkulæret om anvendelse af observationscelle mv. skal læge tilkaldes hvis der er konkret mistanke om sygdom, eller hvis den indsatte selv begærer lægehjælp. Der skal gøres notat på observationsskema første gang lægen er søgt tilkaldt, samt - hvis kontakt ikke opnås straks - ved alle efterfølgende forsøg, jf. følgeskrivelsens pkt. 6, c.

Ud af de otte rapporter er det i fire tilfælde skønnet at lægetilkald har været nødvendigt, mens det i de resterende tilfælde er noteret at dette ikke har været tilfældet. I de fire tilfælde hvor lægehjælp har været skønnet nødvendigt er der i et tilfælde ud for notatet noteret navnet på en overvagtimester med underskrift.

I et tilfælde er der noteret navnet på en læge (uden underskrift) og i de to sidste tilfælde er der noteret et navn uden titel og underskrift.

Jeg beder arresthuset om at oplyse om der er udarbejdet interne instrukser for notering af navn ud for lægetilkald. I bekræftende fald beder jeg om at få tilsendt disse.

Folketingets Ombudsmand

I et tilfælde (indsættelse den 7. marts 1999) er der på observationsarket noteret at der kl. 15.10 er bestilt lægevagt. Næste notering vedrørende lægetilkald er kl. 19.05 hvor der på ny ringes til lægevagten der vil se at komme. Det sidste notat vedrørende dette er kl. 20.00 hvor der er noteret at den indsatte nu er tilset af lægevagt.

Jeg beder Direktoratet for Kriminalforsorgen om at udtale sig om det tidsmæssige aspekt i at der går næsten fire timer fra tilkaldelse af lægevagt indtil der rykkes, og samlet næsten fem timer fra bestilling af læge indtil undersøgelse.

Jeg beder endvidere arresthuset om at oplyse om det er overvejet at tage initiativer til styrkelse af samarbejdet med læger i lokalområdet vedrørende tilsyn med observationscelleanbragte.

I et tilfælde (indsættelse den 7. oktober 1998) er det noteret at den indsatte er tilset af arrestlæge 35 minutter efter anbringelsen i observationscelle. Det fremgår dog ikke af observationsarket hvornår lægen er blevet tilkaldt.

I et tilfælde (indsættelse den 9. august 1998) hvor lægehjælp er skønnet nødvendigt er der intet noteret om lægetilsyn. Det fremgår af observationsarket at den indsatte blev kørt på sygehuset ca. en time efter indsættelse i arresthuset. I det sidste tilfælde (indsættelse den 24. november 1998) er der intet noteret om tilkaldelse af læge eller lægetilsyn.

Det er beklageligt at det kun i et ud af fire tilfælde er noteret hvornår læge har været tilkaldt og lægetilsyn foretaget. Jeg henstiller til arresthuset at praksis vedrørende dette ændres.

I en rapport (indsættelse den 1. maj 1999) fremgår det at den indsatte den 30. april kl. 20.19 var blevet tilset af vagtlægen og herefter havde fået ordineret medicin. Fra ca. kl. 00.00 og en time frem ringer han jævnligt for at blive tilset af vagtlægen. Da han truer med at ødelægge cellen anbringes han kl. 01.10 i observationscellen hvorfra han udtages kl. 01.50. Det fremgår af et yderligere notat at han regnede med at lægen automatisk kom når han blev anbragt i observationscelle.

Jeg må forstå hændelsesforløbet således at den indsatte i forbindelse med observationscelleanbringelsen har bedt om at blive tilset af en læge. Det er på denne baggrund beklageligt at der ikke er sket lægetilsyn, jf. cirkulærets § 4 hvorefter læge skal tilkaldes hvis den indsatte selv begærer lægehjælp.

8.1.6.

Der skal straks udfærdiges rapport om indsættelse i observationscelle på særlig rapportblanket (DfK 110 A), jf. cirkulærets § 5. Det fremgår af vejledningen af 24. maj 1994 at alle punkter i rapportblanketten skal udfyldes. I rapportblanketten skal noteres de indsattes personlige data og gives en udførlig beskrivelse af forløbet indtil beslutningen om observationscelleanbringelse. Endvidere skal angives grundlaget for

anbringelsen og om der har været tale om magtanvendelse, herunder en kort beskrivelse af magtanvendelsen. Endelig skal angives hvilket personale der medvirkede, hvem der traf afgørelsen om observationscelleanbringelsen, og tidspunktet for denne.

Den særlige rapportblanket er udfyldt i seks tilfælde. I samtlige disse tilfælde er alle punkter udfyldt.

I to tilfælde (indsættelse den 29. december 1998 og den 7. marts 1999) er der anvendt en anden rapportblanket. I det ene tilfælde fremgår det ikke af selve rapporten (men derimod af observationsarket) hvorfor der er sket anbringelse i observationscelle. Det fremgår heller ikke om der har været tale om magtanvendelse, eller hvem der traf afgørelsen om hensættelse i observationscelle. I det andet tilfælde fremgår det ikke om der er tale om en varetægtsarrestant eller en afsoner. Det fremgår heller ikke af selve rapporten (men igen af observationsarket) hvad grundlaget for anbringelse i observationscellen har været, eller om der har været tale om magtanvendelse. Endelig fremgår det ikke hvem der har truffet afgørelsen om anbringelse i observationscelle.

Det er beklageligt at der i to ud af otte tilfælde ikke har været anvendt den korrekte blanket, hvilket har betydet at ikke alle oplysninger er kommet med.

8.1.7.

Under ophold i observationscellen skal den indsatte jævnligt tilses af personalet, jf. cirkulærets § 6. Der skal foretages notat om tilsyn på et observationsskema (DfK 107 A). Notatet skal indeholde oplysninger om tidspunktet for tilsynet samt oplysninger om den pågældendes tilstand, herunder eventuelle bemærkninger om behovet for at opretholde anbringelsen.

Jf. følgeskrivelsens pkt. 7 vil det bero på en konkret vurdering hvor hyppigt der skal ske tilsyn.

Der er sket jævnlige observationer af de indsatte med et interval på mellem 10 og 40 minutter. Ved samtlige observationer er der gjort bemærkninger om de indsattes tilstand.

Ifølge vejledningen skal alle punkter i observationsarket udfyldes af det personale der har ansvaret for observationen, samt øvrige der tilser den pågældende.

Klokkeslæt skal noteres med nøjagtig minuttal og med en uddybende tekst for observationerne.

Observationsarket indeholder rubrikker til oplysninger om den indsattes personlige data og grundlaget for anbringelsen i observationscelle. Endvidere er der rubrik for tidspunktet for anbringelsen, om lægetilkald har været skønnet nødvendigt, underretning af vagthavende, samt hvem der har foretaget denne underretning. På bagsiden af arket skal anføres observationer og bemærkninger. Endvidere skal anføres hvem der har truffet afgørelsen om ophør af anbringelse i observationscelle. Endelig er der en rubrik til arrestforvarerens/overvagtmasterens bemærkninger.

I samtlige otte tilfælde er observationsarket blevet anvendt, med udfyldelse af alle rubrikker. I to tilfælde er det dog ikke noteret hvornår vagthavende er blevet underrettet.

Idet jeg går ud fra der er tale om forglemmelser foretager jeg mig ikke noget vedrørende dette punkt.

Udfyldelsen af observationsarkene giver mig i øvrigt ikke anledning til bemærkninger.

8.1.8.

I fire tilfælde er det noteret at der har været tale om magtanvendelse. I to tilfælde er det noteret at der ikke har været anvendt magt, mens det i

Folketingets Ombudsmand

to tilfælde (nævnt ovenfor under pkt. 8.1.6.) ikke er noteret om der er blevet anvendt magt.

Jeg beder arresthuset om at oplyse om der i disse to tilfælde har været tale om magtanvendelse.

I de fire tilfælde hvor magtanvendelse er noteret er der givet en beskrivelse af magtanvendelsen. I tre tilfælde har der været anvendt førergreb, mens den indsatte i et tilfælde blev holdt tilbage i observationscellen ved at holde ham i begge arme og sætte ham ned på sengen.

Reglerne for magtanvendelse findes - både for afsonere og for varetægtsarrestanter - i cirkulære af 15. april 1988 med senere ændringer, om magtanvendelse overfor indsatte. Cirkulæret er udstedt efter blandt andet § 34, stk. 2, i varetægtsbekendtgørelsen.

Betingelserne for at anvende magt er således i cirkulærets § 2, stk. 1 og § 3, stk. 1:

§ 2. Personalet kan anvende magt, når øjeblikkelig indskriden er nødvendig for at

- 1) afværge personlig overlast,
- 2) hindre selvmord eller selvbeskadigelse,
- 3) hindre undvigelse eller standse undvegne, hvis der er grund til at tro, at dette ikke kan gennemføres på anden måde.

§ 3. Personalet kan anvende magt, hvis det er nødvendigt for at

- 1) gennemføre den indsattes fremstilling i retten, dersom retten på forespørgsel i det enkelte tilfælde har erklæret, at fremstillingen ønskes gennemført, selv om anvendelse af magt måtte være nødvendig,

- 2) gennemføre visitation i tilfælde, hvor der er grund til at antage, at den indsatte ellers vil volde skade på sig selv eller andre,
- 3) gennemføre visitation, der må anses for påkrævet for at hindre strafbart forhold eller i øvrigt af sikkerhedsmæssige hensyn,
- 4) gennemføre personalets anvisninger om opholdssted,
- 5) gennemføre den indsattes fremstilling for diplomatiske repræsentationer, dersom retten i det enkelte tilfælde har truffet bestemmelse herom."

Efter bestemmelserne i cirkulærets § 2, stk. 2, og § 3 stk. 2, kan der ske magtanvendelse ved brug af håndkraft (greb, herunder greb af overarm for at føre eller lede den indsatte i en bestemt retning).

Efter bestemmelsen i cirkulærets § 2, stk. 4, træffes bestemmelse om anvendelse af magt efter reglerne i bestemmelsens stk. 1 - 3 af institutionens vagthavende leder/arrestforvareren. Hvis forholdene ikke tillader at man afventer lederens/arrestforvarerens afgørelse, træffes bestemmelsen af den tilstedeværende funktionær som er ansvarlig for det pågældende tjenesteområde. Den vagthavende leder/arrestforvareren skal normalt omgående underrettes om det passerede.

Efter bestemmelsen i § 3, stk. 3, træffes bestemmelse om anvendelse af magt efter reglerne i bestemmelsens stk. 1 og 2 af institutionens vagthavende leder/arrestforvareren, eller den han bemyndiger dertil. Hvis forholdene ikke tillader at man afventer den pågældendes afgørelse, træffes bestemmelsen af den tilstedeværende funktionær som er ansvarlig for tjenesteområdet (der er i disse tilfælde ingen pligt til underretning af institutionens vagthavende leder/arrestforvareren).

Al magtanvendelse forudsætter at mindre indgribende foranstaltninger forgæves har været anvendt eller åbenbart vil være uanvendelige, jf. cirkulærets § 4.

Efter cirkulærets § 5 skal der ikke anvendes særlig rapportblanket i tilfælde hvor der er udfærdiget rapport om anbringelse i særlig observationscelle.

Jeg beder arresthuset om at oplyse om hvem der i de fire tilfælde traf bestemmelse om magtanvendelse.

8.1.9.

Ophold i observationscelle må ikke udstrækkes længere end det skønnes absolut påkrævet, jf. cirkulærets § 19, stk. 1.

Varigheden af opholdet har været mellem 40 minutter og 5 timer og 25 minutter. De tre længste ophold varede 3 timer og 10 minutter (anbringelse den 24. november 1998), 4 timer og 55 minutter (anbringelse den 23. december 1998) og 5 timer og 25 minutter (anbringelse den 7. marts 1999). I det første tilfælde var den indsatte ifølge observationsarket rolig i hele perioden, men man afventede (tilsyneladende) indlæggelse på "røde papirer" på psykiatrisk afdeling på Horsens Sygehus, hvilket skete efter udtagelse af observationscelle.

De to sidstnævnte tilfælde drejede sig om observation efter selvmordsforsøg hvor man i det sidste tilfælde afventede lægevagt i knap fire timer, jf. ovenfor under pkt. 8.1.5.

Jeg har ingen bemærkninger til varigheden af opholdene.

8.1.10.

Beslutningen om ophør af anbringelse i observationscelle træffes efter

cirkulærets § 19, stk. 2, af anstaltslederen. Kompetencen kan dog delegeres til andre.

I to tilfælde er beslutningen om ophør truffet af arrestforvareren, og i to tilfælde af overvagtimesteren. I to tilfælde er beslutningen truffet af en fængselsfunktionær, mens der i de sidste to tilfælde er anført et navn uden titel.

Jeg beder arresthuset om at oplyse om arresthuset har foretaget intern delegation af kompetencen til beslutning om ophør af anbringelse i observationscelle.

8.2. Enrumsanbringelse

Jeg har som nævnt modtaget fire sager om enrumsanbringelse. I en sag er vedkommende benævnt som varetægtsarrestant mens de tre øvrige benævnes som "indsatte".

Reglerne om enrumsanbringelse af indsatte (afsonere) findes i cirkulære af 14. september 1998 med senere ændringer, om adgangen til at anbringe indsatte i enrum, jf. fuldbyrdelsesbekendtgørelsens § 4, stk. 2. For varetægtsarrestanter findes reglerne i cirkulære af 13. september 1978 med senere ændringer, om adgangen til at anbringe varetægtsarrestanter i enrum, jf. varetægtsbekendtgørelsens § 3, stk. 3.

Hvis enrumsanbringelse anvendes som reaktion på et disciplinært forhold (som der er tale om i alle disse fire tilfælde), finder Direktoratet for Kriminalforsorgens vejledning af 5. december 1995 om behandling af sager om disciplinærstraf mv. også anvendelse, jf. vejledningens pkt. 11. Dette gælder i

Folketingets Ombudsmand

hvert fald for så vidt angår strafafsonere. Vejledningens pkt. 11 har følgende ordlyd:

"For så vidt angår strafafsonere bør det overvejes, om indsattes forhold bør give anledning til andre reaktioner end disciplinærstraf, f.eks. enrumsanbringelse, udgangskarantæne, overførsel til anden anstalt m.v. Hvis der træffes sådanne andre foranstaltninger, må anvendelse af disciplinærstraf kun finde sted i det omfang, afgørende hensyn til opretholdelse af orden og sikkerhed i institutionen kræver det, jf. disciplinærcirkulærets § 5. Anvendelse af andre foranstaltninger sker efter de herom gældende regler, men de ovenfor nævnte krav til sagens behandling (sagsoplysning, partshøring m.v.) gælder fortsat. Det skal fremgå af protokollen, hvis der er truffet bestemmelse om andre reaktioner end disciplinærstraf.
..."

Jeg har i forbindelse med min inspektion af Arresthuset i Nakskov gjort Direktoratet for Kriminalforsorgen opmærksom på at efter ordlyden og på baggrund af henvisning til disciplinærcirkulærets § 5 finder pkt. 11 kun anvendelse for så vidt angår strafafsonere. For så vidt angår retsstillingen for varetægtsarrestanter er spørgsmålet om der for disse kan træffes sådanne andre foranstaltninger, og i bekræftende fald da i hvilket omfang anvendelse af disciplinærstraf må finde sted.

Jeg har bedt Direktoratet om en udtalelse om dette spørgsmål.

Jeg foretager mig på denne baggrund ikke noget vedrørende spørgsmålet i forbindelse med min inspektion af Arresthuset i Vejle. Jeg går her ud fra at pkt. 11 også finder anvendelse overfor varetægtsarrestanter.

8.2.1.

Jf. cirkulærernes § 2, stk. 2, kan tvangsmæssig enrumsanbringelse ske når:

- 1) det findes nødvendigt for at forebygge undvigelse,
- 2) det findes nødvendigt for at forebygge voldsom adfærd,
- 3) det findes påkrævet for at hindre fortsat strafbar virksomhed, herunder brug af euforiserende stoffer,
- 4) varetægtsarrestanten/den indsatte udviser en sådan grov eller gentagen utilladelig adfærd, som gør fortsat ophold i fællesskab åbenbart uforsvarlig,
- 5) varetægtsarrestanten/den indsatte modsætter sig foranstaltninger, der er nødvendige af sikkerhedshensyn, eller
- 6) varetægtsarrestanten/den indsatte modsætter sig foranstaltninger der er påkrævet for at gennemføre en almindelig sundhedskontrol eller forebygge smittefare.

Herudover kan indsatte tvangsmæssigt anbringes i enrum såfremt:

- 7) den indsatte nægter at påtage sig beskæftigelse i institutionen efter dennes bestemmelse, eller
- 8) det på baggrund af konkrete omstændigheder findes nødvendigt i tilfælde, hvor den indsatte skal afgive urinprøve.

I en af de fire rapporter jeg har modtaget er der tale om en indsat hos hvem der under visitation blandt andet blev fundet seks breve fra en indsat i isolation. Af brevene fremgik at den indsatte ville medvirke til at skaffe hash til den isolationsanbragte som denne derefter ville sælge til de øvrige indsatte. Den indsatte oplyste at hun havde afleveret to

breve til den isolationsanbragte, og at hun havde afsendt et brev for denne uden om censuren. Den indsatte blev anbragt i enrum i henhold til varetægtscirkulærets § 2, stk. 2, nr. 3 og 4.

De tre øvrige tilfælde omhandler undvigelser. Alle er blevet anbragt i enrum i henhold til cirkulærernes § 2, stk. 2, nr. 1.

Jeg har ingen bemærkninger til grundlaget for enrumsanbringelserne.

8.2.2.

Kompetencen til at træffe beslutning om enrumsanbringelse ligger hos institutionens leder eller den han bemyndiger hertil, jf. cirkulærernes § 3, stk. 1.

I to tilfælde er afgørelsen truffet af arrestforvareren og i to tilfælde af overvagtmasteren.

Jeg går ud fra at overvagtmasteren er bemyndiget til at træffe afgørelser om enrumsanbringelse.

8.2.3.

Enrumsanbringelse er i alle fire tilfælde anvendt som reaktion på et disciplinært forhold hvorfor Direktoratet for Kriminalforsorgens vejledning af 5. december 1995 finder anvendelse, jf. ovenfor vedrørende vejledningens pkt. 11. Dette betyder at reglerne i cirkulærerne af 10. marts 1976 og 13. september 1978 om anvendelse og fuldbyrdelse af disciplinærstraf over for henholdsvis indsatte og

varetægtsarrestanter og om disciplinærsagers gennemførelse finder anvendelse.

Bestemmelserne i §§ 5 - 10 i cirkulæret vedrørende varetægtsarrestanter er indholdsmæssigt identiske med bestemmelserne i §§ 6 - 11 i cirkulæret vedrørende afsonere. I det følgende er det cirkulæret vedrørende afsonere der er anvendt.

8.2.4.

Disciplinærsager skal behandles så hurtigt som muligt, jf. cirkulærets § 7, stk. 2.

Der er i alle fire sager med dato og klokkeslæt angivet hvornår forhør er afholdt.

I tre tilfælde er det angivet hvornår forholdet er begået. I alle disse tilfælde er forhør sket dagen efter. I det sidste tilfælde er der tale om en undvigelse den 26. september 1998. Det fremgår af rapporten at vedkommende under undvigelsen opholdt sig hos sin søster, indtil han blev anholdt af politiet. Forhøret er foretaget den 29. september 1998.

Jeg beder arresthuset om at oplyse hvornår vedkommende blev bragt til arresthuset.

8.2.5.

§ 9 i disciplinærcirkulæret har følgende indhold:

"I disciplinærsager i øvrigt gøres den indsatte bekendt med, hvad der er indberettet, og orienteres i hovedtræk om, hvad der måtte være fremkommet under eventuelle afhøringer i sagen.

Stk. 2. Afgørelsen træffes under den indsattes tilstedeværelse, efter at han har haft lejlighed til at udtale sig.

Stk. 3. Alle afhøringer skal overværes af en af institutionens funktionærer.

Stk. 4. Om disciplinærsagens gennemførelse gøres notat i en særlig protokol. Notatet skal indeholde en gengivelse af det indberettede og de afgivne forklaringer, der skal protokolleres, medens vedkommende er til stede. Protokollatet søges affattet således, at det kan godkendes af den pågældende. Notatet skal endvidere indeholde oplysninger om, hvilke bestemmelser der anses overtrådt, på hvilket grundlag dette anses for bevist og oplysning om afgørelsen."

8.2.6.

Det fremgår af alle fire sager at indsatte er blevet gjort bekendt med det indberettede, jf. cirkulærets § 9, stk. 1.

Det fremgår endvidere at de indsatte i alle sagerne er blevet vejledt om retten til at udtale sig, og at de indsatte også har benyttet sig af denne ret.

Der er således i samtlige sager sket fornøden partshøring efter cirkulærets § 9, stk. 1 og 2, og forvaltningslovens § 19.

8.2.7.

Der har været et vidne til stede under alle forhørene, jf. cirkulærets § 9, stk. 3.

Det skal af forhørsprotokollen - med angivelse af titel og navn - fremgå hvem der har fungeret som vidne, jf. vejledningens pkt. 10.

I alle fire tilfælde er vidnets navn og titel angivet.

Den funktionær der har foretaget indberetningen, eller andre der har været involveret i sagen, må ifølge vejledningens pkt. 8 ikke fungere som vidne i sagen. Er der ikke andre personalemedlemmer til stede bør forhøret udsættes, medmindre den indsatte ønsker forhøret gennemført eller særlige omstændigheder taler imod en udsættelse.

I et tilfælde (forhør den 29. september 1998) fremgår det ikke af rapporten hvem der har indberettet det disciplinære forhold, men da der er tale om en undvigelse fra Arresthuset i Kolding, går jeg ikke ud fra at indberetningen er sket af en ansat i Arresthuset i Vejle.

I yderligere to tilfælde (forhør den 30. juni 1998 og den 24. august 1998), der begge drejer sig om undvigelser fra Arresthuset i Vejle, fremgår det heller ikke af rapporten hvem der har foretaget indberetning.

Jeg beder arresthuset om at oplyse om vidnet i disse to tilfælde har foretaget indberetning om de disciplinære forhold, eller i øvrigt har været involveret i forholdet.

Ifølge vejledningens pkt. 10 skal indholdet af protokollen søges affattet således at det kan godkendes af vidnet, og vidnets godkendelse bør fremgå af rapporten, eventuelt ved underskrift.

I ingen af sagerne har vidnet underskrevet protokollen - det fremgår heller ikke på anden måde at vidnet har godkendt indholdet af protokollen.

Jeg finder dette beklageligt.

8.2.8.

Der er i alle sager gjort notat om disciplinærsagens gennemførelse, jf. cirkulærets § 9, stk. 4.

8.2.8.1.

Nærmere regler om den protokol der skal anvendes efter denne bestemmelse findes i vejledningens pkt. 10. Heraf fremgår at kravet om "særlig protokol" kan opfyldes ved at anvende et ringbind, under forudsætning af at der sker fortløbende sidenummerering. Hvis en side ikke er helt udfyldt, bør det ifølge vejledningen markeres med en lodret streg fra sidste sætning og siden ud.

Da der i de rapporter jeg har modtaget er huller i venstre side, går jeg ud fra at Arresthuset i Vejle anvender et ringbind.

Alle fire rapporter består af to sider. Forsiderne er nummererede. I tre rapporter er de to sider hæftet sammen og side 2 er ikke nummereret. I den sidste rapport er bagsiden af side 1 anvendt som side 2. Heller ikke denne side er nummereret.

Ved min inspektion af Arresthuset i Herning konstaterede jeg at der i arresthusets forhørsprotokol var anvendt særskilte papirer for hver enkelt forhør uden fortløbende sidenummerering. Fra 1997 var forhørene nummererede. Jeg bad

direktoratet om en udtalelse om hvorvidt denne fremgangsmåde var i overensstemmelse med vejledningens pkt. 10.

Direktoratet har i udtalelse af 17. september 1999 hertil anført følgende:

” ...

Det er direktoratets opfattelse, at kravet om fortløbende paginering ikke kan opfyldes ved nummerering af det enkelte forhørsudskrift. Baggrunden for kravet om fortløbende paginering er, at det bør sikres, at det kan konstateres, at der ikke er bortkommet/fjernet sider fra den anvendte protokol, og dette sikres ikke ved den foretagne nummerering, som ikke angiver, hvor mange sider den enkelte forhørsudskrift består af.

Direktoratet har over for arresthuset tilkendegivet, at den foretagne nummerering for fremtiden bør suppleres med fortløbende paginering af de enkelte sider.

...”

Jeg er enig med direktoratet i at det ikke er tilstrækkeligt at nummerere forsiderne af hver enkelt rapport. Der må således ske fortløbende paginering af siderne, også hvor bagsiden af side 1 anvendes som side 2.

Jeg finder det beklageligt at der ikke i protokollen er sket fortløbende paginering. Idet jeg går ud fra at arresthuset fremover vil være opmærksom på dette krav, foretager jeg mig ikke mere vedrørende dette forhold.

Alle fire rapporter slutter lidt oppe på side 2. Tomrummet er ikke udfyldt med en lodret streg.

Idet jeg går ud fra at arresthuset fremover vil være opmærksom på dette krav, foretager jeg mig ikke mere vedrørende dette forhold.

Det skal endvidere fremgå af protokollen om den indsatte har godkendt gengivelsen af sin forklaring.

I to tilfælde fremgår det at indsatte har godkendt sin forklaring, og i to tilfælde har indsatte påhørt sin forklaring uden bemærkninger.

Derudover skal det, med angivelse af navn og titel, fremgå hvem, der har indberettet sagen. Da kravet om angivelse af navn og titel på indberetteren er angivet i et afsnit om protokollen, må det forstås således at det skal anføres i selve protokollen, det vil sige at det ikke er tilstrækkeligt at det fremgår af en underliggende rapport. Jf. overfor under pkt. 8.2.7. fremgår det kun i et enkelt tilfælde hvem der har indberettet det pågældende forhold.

Jeg finder dette beklageligt.

Protokollen skal ifølge vejledningen underskrives af forhørslederen. Dette er sket i alle tilfælde.

8.2.8.2.

Ifølge vejledningens pkt. 9 skal notatet indeholde "en begrundelse, der opfylder kravene i forvaltningslovens § 24", det vil sige de krav der gælder for indholdet af begrundelser for skriftlige afgørelser.

Notatet (begrundelsen) skal for det første indeholde oplysninger om de faktiske omstændigheder der er tillagt betydning, herunder en gengivelse af det indberettede og de afgivne forklaringer jf. pkt. 9, 1. pind.

I alle sagerne er der oplysninger om de faktiske omstændigheder der er tillagt betydning, herunder gengivelse af det indberettede og de afgivne forklaringer.

For det andet skal det fremgå af notatet hvad der anses for bevist og ikke bevist, og hvad der i bevisbedømmelsen er lagt vægt på, jf. vejledningens pkt. 9, 2. og 3. pind.

I alle fire tilfælde fremgår det at den indsatte har erkendt den tilknyttede rapports indhold. Der er derfor ikke spørgsmål om bevisbedømmelse i disse sager.

For det tredje skal notatet indeholde oplysninger om hvilke bestemmelser der anses for overtrådt - med angivelse af loven, bekendtgørelsen eller cirkulæret, samt ved præcis angivelse af §, stk., litra eller nr. etc., jf. vejledningens pkt. 9, 4. pind.

I en sag er der henvist til bekendtgørelse om ophold i varetægt § 20. Denne omhandler varetægtsarrestanternes ret til at modtage og sende breve. Det fremgår af sagen at der er tale om uds mugling af breve fra en isoleret varetægtsarrestant samt brevveksling med samme.

Jeg mener ikke at henvisningen til den ovennævnte bekendtgørelses § 20 er en tilstrækkelig præcis angivelse af hvilken bestemmelse der anses for overtrådt.

I de tre øvrige sager er der tale om undvigelser fra henholdsvis Arresthuset i Kolding og Arresthuset i Vejle. I ingen af sagerne er bestemmelsen i bekendtgørelse af 21. juni 1973 om fuldbyrdelse af frihedsstraf, § 33, 3. pkt. nævnt.

Jeg finder dette beklageligt.

Notatet skal endelig for det fjerde indeholde en præcis angivelse af hjemlen for den reaktion (disciplinærstraf eller andet) som disciplinærsagen resulterer i (lov, bekendtgørelse, cirkulære, §, litra eller nr. etc.), jf. vejledningens pkt. 9, pind 5.

I tre sager (alle vedrørende undvigelse) er der henvist til enrumscirkulærets § 2, stk. 2, nr. 1. I den sidste sag er der henvist til cirkulærets § 2, stk. 2, nr. 3 og 4.

Alle sager opfylder således kravet om angivelse af en præcis hjemmel for reaktionen.

Jeg kan til orientering for Arresthuset i Vejle oplyse at jeg i forbindelse med min inspektion af Arresthuset i Herning har bedt Direktoratet for Kriminalforsorgen om en udtalelse om hvorvidt kravet i vejledningens pkt. 9, om at notatet skal opfylde kravene i forvaltningslovens § 24, også omfatter angivelserne af reglerne i cirkulæret.

Direktoratet har svaret at det er direktoratets opfattelse at kravet i vejledningen om at notatet skal opfylde kravet i for-

valtningslovens § 24 også omfatter gengivelse af reglerne i cirkulæret.

8.2.9.

Af vejledningens pkt. 4 fremgår det at der ved et forhørs begyndelse skal vejledes om fem nærmere opregnede rettigheder. Det drejer sig om retten til at lade sig bistå af andre, retten til aktindsigt i sagsakterne, retten til at udtale sig inden der træffes afgørelse, retten til ikke at godkende forhørslederens referat af sin forklaring og retten til at få udleveret kopi af notatet om disciplinærsagen. Det skal efter vejledningens pkt. 9, pind 7, fremgå af notatet i forhørsprotokollen hvad den indsatte er vejledt om.

Det fremgår af samtlige sager at de indsatte er blevet vejledt om deres rettigheder.

8.2.10.

Efter fuldbyrdelsesbekendtgørelsens § 28, stk. 2, varetægtsbekendtgørelsens § 29, stk. 2, og vejledningens pkt. 13, skal den indsatte vejledes om klageadgangen til Direktoratet for Kriminalforsorgen.

I et tilfælde (forhør den 29. september 1998) er der ikke givet klagevejledning.

Idet jeg går ud fra at der er tale om et enkeltstående tilfælde foretager jeg mig ikke mere vedrørende dette.

8.2.11.

Erstatningspligt kan pålægges indsatte for skadeforvoldelse som den indsatte efter almindelige erstatningsregler er ansvarlig for, jf. fuldbyrdelsesbekendtgørelsens § 38 og varetægtsbekendtgørelsens § 14. Pligten kan pålægges samtidig med en disciplinærstraf, jf. vejledningens pkt. 12. Reglerne om sagsbehandling for disciplinærsager finder som nævnt under pkt. 8.2. tilsvarende anvendelse. Varetægtsarrestanter skal vejledes om deres ret til domstolsprøvelse, jf. varetægtsbekendtgørelsens § 14, stk. 4.

I en sag (forhør den 30. juni 1998) skal den indsatte erstatte ødelagt bygningsværk og inventar. Der er henvist til § 14, stk. 1, i varetægtsbekendtgørelsen og den indsatte er vejledt om muligheden for domstolsindbringelse i henhold til bekendtgørelsens § 14, stk. 4.

Idet jeg går ud fra at der var tale om en varetægtsfængslet har jeg ingen bemærkninger til det anførte.

I en anden sag (forhør den 24. august 1998 - samme flugt som ovennævnte) pålægges den indsatte efter forhør erstatningspligt i henhold til fuldbyrdelsesbekendtgørelsens § 38, stk. 1.

Idet jeg går ud fra at der var tale om en strafafsoner foretager jeg mig ikke noget vedrørende denne sag.

8.2.12.

Ud over reglerne i disciplinærstrafcirkulærene med tilhørende vejledning, gælder, som nævnt, for enrumsanbringelse også cirkulærene af 13. og 14. september 1978 om enrumsanbringelse.

Betingelserne for tvangsmæssig enrumsanbringelse er som nævnt angivet i cirkulærernes § 2, stk. 2.

Enrumsanbringelse efter denne bestemmelse forudsætter at den indsatte i fornødent omfang er blevet gjort bekendt med de foreliggende indberetninger og eventuelle afhøringer samt har haft lejlighed til at udtale sig, jf. cirkulærets § 3, stk. 3. Herudover skal den indsatte altid gøres bekendt med begrundelsen for anbringelsen, jf. § 3, stk. 4. Afhøringen skal overværes af en af institutionens funktionærer, jf. § 3, stk. 5, og der skal gøres notat om bestemmelsen, jf. § 3, stk. 6. Af dette notat skal en gengivelse af det indberettede samt eventuelle forklaringer fremgå. Den afhørte skal have lejlighed til at godkende gengivelsen af sin forklaring, og det skal fremgå af notatet om godkendelse er sket. Endvidere skal der af notatet fremgå en udførlig begrundelse for anbringelsen.

Samtlige enrumsanbringelser er som anført sket efter afholdelse af forhør som reaktion på et disciplinært forhold. De sagsbehandlingsmæssige regler i enrumscirkulærene er indholdsmæssigt identiske med reglerne i disciplinærstrafcirkulærene gennemgået ovenfor.

8.2.13.

Enrumsanbringelse er en fremadrettet foranstaltning der ophører efter de regler der er angivet i cirkulærets § 4, stk. 2 - 6. Enrumsanbringelse kan således ikke (ligesom en straffcelleanbringelse) ske for en bestemt tid.

I ingen af de fire sager er det anført at den enrumsanbragte er enrumsanbragt indtil en bestemt dato.

Der skal gøres notat om anbringelsens ophør, jf. § 4, stk. 7. Overvejelser om ophør skal tages op en gang ugentligt, og der skal også gøres notat om disse overvejelser, uanset hvilket resultat overvejelserne fører til.

I tre ud af de fire sager er der gjort notat om sagens genoptagelse hver syvende dag. I en sag (forhør den 30. juni 1998) går der ti dage fra det første forhør indtil fornyet notat om anbringelsen.

Det er beklageligt at cirkulærets bestemmelser på dette punkt ikke er overholdt.

I den første sag (forhør den 30. juni 1998 - undvigelse) er der den 10. juli 1998 gjort notat om at indsatte er blevet gjort bekendt med at han fortsat skal være enrumsanbragt. Der er ikke gjort notat om hvilke overvejelser der ligger til grund for dette. Den 17. juli 1998 er der gjort notat om ophør af enrumsanbringelse, idet der i de forløbne 14 dage ikke har været noget at udsætte på hans ophold i arresthuset.

I den anden sag (forhør den 24. august 1998 - undvigelse) er der den 31. august 1998 gjort notat om at vedkommende fortsat skal være enrumsanbragt. Eventuelle overvejelser er ikke noteret. Den 7. september

1998 er der gjort notat om ophør af enrumsanbringelse idet vedkommende skal fortsætte afsoning andetsteds.

I den tredje sag (forhør den 29. september 1998 - undvigelse) er der den 6. oktober 1998 gjort notat om fortsat enrumsanbringelse. Dette er begrundet i den indsattes gentagne udtalelser om at han ville undvige igen hvis han fik chancen.

Den 13. oktober 1998 er der gjort notat om ophør af enrumsanbringelse. Der er ikke noteret eventuelle overvejelser vedrørende dette.

I den fjerde sag (forhør den 4. december 1998 - uds mugling af breve samt brevveksling) er der den 11. december 1998 gjort notat om fortsat enrumsanbringelse. Begrundelsen er at det disciplinære forhold er af så alvorlig karakter at der er behov for fortsat enrumsanbringelse. Den 18. december 1998 er der gjort notat om ophør af enrumsanbringelse. Der er ikke gjort notat om eventuelle overvejelser.

Bestemmelsen i cirkulærets § 4, stk. 7, må forstås således at det er ikke er tilstrækkelig at gøre notat om fortsat enrumsanbringelse eller ophør af samme. Der skal tillige gøres notat om de overvejelser der begrunder fortsat anbringelse/ophør. Dette tjener til at vurdere om enrumsanbringelse fortsat er nødvendigt. Det er derfor beklageligt at der ikke i alle tilfælde er gjort notat om disse overvejelser.

På denne baggrund beder jeg arresthuset om at udtale sig om hvilke overvejelser der i sagen vedrørende forhør den 30. juni 1998 gjorde at det den 10. juli 1998 blev bestemt at den indsatte fortsat skulle være enrumsanbragt, set i lyset af at den indsatte den 17. juli 1998 blev udtaget af enrumsanbringelsen med den begrundelse at der ikke i de forløbne 14 dage havde været noget at udsætte på hans ophold i arresthuset.

Folketingets Ombudsmand

9. Opfølgning

Jeg beder om at arresthuset sender de udtalelser som jeg har bedt om, tilbage gennem direktoratet som jeg ligeledes beder om en udtalelse.

10. Underretning

Denne rapport sendes til arresthuset, politimesteren, Direktoratet for Kriminalforsorgen, Folketingets Retsudvalg og de indsatte i arresthuset.

Inspektionschef
Lennart Frandsen